

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00149

ชื่อหนังสือพิมพ์ เชียงใหม่นิวส์	วันที่ 30 ส.ค. 2554	ปีที่ 20	ฉบับที่ 7198	หน้า 6
---	-------------------------------	--------------------	------------------------	------------------

“ประตูท่านาง”

อดีตทำเรือเมืองลำพูน

แนว

กำแพงและประตูเมืองโบราณ นับว่าเป็นโบราณสถานที่มีคุณค่าในทางโบราณคดีและประวัติของท้องถิ่นเป็นอย่างมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมืองเก่าแก่ที่มีประวัติศาสตร์ความเป็นมาที่ยาวนานอย่างนครหริภุญชัยหรือเมืองลำพูน ที่เคยเหลือร่องรอยของอดีตแห่งความรุ่งเรืองอยู่บ้าง แนวกำแพง ประตูเมือง และคูเมือง เป็นปราการป้องกันการโจมตีของข้าศึก รูปลักษณะของผังเมืองลำพูนมีลักษณะเฉพาะตัว คือมีรูปทรงคล้ายเปลือกหอยสังข์ ซึ่งเชื่อว่าจะนำความสมบูรณ์ พูนสุขมาสู่เมืองลำพูน

เมืองหริภุญชัย หรือ นครลำพูนนั้นมีแนวกำแพงเมืองและประตูเมืองโดยรอบ 6 ประตู ประตูด้านหน้าเมืองด้านทิศตะวันออกซึ่งติดกับลำน้ำกวงมีทั้งสิ้น 3 ประตู คือ ประตูท่าขาม หรือ ประตูท่าข้าม ถัดขึ้นมา

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	30 ส.ค. 2554	20	7196	5

เรียกว่า ประตูทำสิงห์ หรือ ประตูข้าว เนื่องจากประตูแห่งนี้เคยมีสะพานไม้ขนาดใหญ่ทอดข้ามไปสู่ฝั่งตะวันออก ถัดขึ้นมาคือประตูท่านาง ซึ่งอยู่บริเวณทิศตะวันออกเฉียงเหนือ ส่วนทิศเหนือของเมือง หรือที่เรียกว่าหัวเวียงนั้น มีเพียงประตูเดียวคือประตูช้างสี ด้านทิศใต้ของเมืองลำพูนมีประตูเมืองเพียงแห่งเดียวเช่นกันคือประตูลี ด้านทางทิศตะวันตกมี ประตูมหายัน เป็นประตูเมือง

การก่อสร้างกำแพงเมืองลำพูนในอดีต เป็นกำแพงที่ก่อด้วยอิฐหินหล่อปูน แต่เดิมให้หินแลงหรือศิลาแลง มีแนวของคูเมืองอยู่ด้านนอกขนานไปกับกำแพงเป็นแนวยาวตลอดทั้ง ด้านยกเว้นด้านทิศตะวันออกที่ใช้ลำน้ำแม่กวงเป็นแนวกำแพงธรรมชาติ ตัวกำแพงเมืองแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ ส่วนฐานมีความสูงประมาณ 3 เมตรก่อด้วยศิลาแลง ด้านบนก่อเป็นรูปคล้ายใบเสมา ด้านหลังของกำแพงก่อเป็นแบบเชิงเทิน มีความกว้าง 3 เมตร กรม

ศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนกำแพงเมืองลำพูน เป็นโบราณสถานเมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ.2478

ความสำคัญของประตูท่านางในอดีตกล่าวว่าเป็นประตูท่าน้ำที่เจ้าแม่จามเทวีใช้เสด็จลงเรือ นอกจากนั้นยังเป็นประตูสำหรับการค้าทางเรือระหว่าง

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	30 ส.ค. 2554	20	7196	5

เมืองต่างๆ ต่อมาเมืองบ้านเมืองเจริญรุ่งเรืองขึ้นก็มีกลุ่มคนจากเมืองต่างๆที่อยู่ไกลออกไปได้เข้ามาทำการค้ากับเมืองหริภุญชัยก็รู้จักทำน้ำแห่งนี้

สมัยก่อนคนจีนรู้จักเมืองหริภุญชัยและทำนางเป็นอย่างดีบริเวณบ้านช่างฆ้องแต่เดิมจะมีพ่อค้าวานิชที่เป็นคนจีนมาอาศัยอยู่มากมาย กลุ่มพ่อค้าคนจีนตระกูลใหญ่ในเชียงใหม่ ลำพูนก็มีบรรพบุรุษเกิดที่บ้านช่างฆ้องแห่งนี้ เช่นหลวงอนุสารสุนทรคหบดีคนสำคัญที่มีบทบาทต่อการค้าของเมืองเชียงใหม่ก็มีต้นตระกูลและถือกำเนิดมาที่บ้านไค้แก้ว ซึ่งอยู่ในบริเวณแหล่ง

หากนักท่องเที่ยวมีโอกาสเดินทางมาเยือนเมืองลำพูน ลองแวะไปเที่ยวชมประตูท่านางจามเทวี หรือประตูท่านาง ซึ่งนับได้ว่าเป็นความสำคัญต่อเมืองลำพูนมาแต่อดีตกาลที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นชุมชนมั่งคั่งเป็นแหล่งการค้าขายที่สำคัญและยังเป็นการย้อนอดีตแห่งความรุ่งเรืองไพบูลย์ของประตูแห่งนี้ที่พี่น้องชาวลำพูนภูมิใจเป็นนัก

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	30 ต.ค. 2554	20	3196	5

ค้าขายของเมืองลำพูน

ประตูท่านาง ยังได้ชื่อว่าเป็นแหล่งค้าขายที่สำคัญของเมืองลำพูน จึงได้ชื่อว่า “ท่านางจาม” ซึ่งน่าจะไม่ใช่ประตูเมืองจริงๆ แต่อาจเป็นประตูที่สำคัญใช้สำหรับค้าขายและติดต่อทางน้ำ

ในพงศาวดารจีนสมัยจามเทวี ได้มีการจารึกชื่อประตูแห่งนี้ไว้ว่า “หนี่หวังก๊ก” คำว่า “หนี่” ในภาษาจีนแปลว่า คุณหรือเธอ (หมายถึงผู้หญิง) ส่วนคำว่า “หวังก๊ก” หมายถึงเมืองหรือนคร ดังนั้นคำว่า “หนี่หวังก๊ก” จึงน่าจะหมายถึงเมืองที่มีผู้เป็นกษัตริย์ปกครอง

ยุคสมัยเปลี่ยนแปลงไป เมืองลำพูนมีความเจริญมากขึ้น การเดินทางจากเชียงใหม่มาลำพูนก็ไม่ใช้เรื่องเหมือนแต่ก่อน ประตูท่านางจากที่มีความสำคัญต่อการค้าก็ลดบทบาทลง เกิดมีร้านค้าต่างๆ ขึ้นมากมายในลำพูน ชื่อประตูท่านางตามจึงกลายเป็นอดีต ปัจจุบันบริเวณย่านประตูท่านางจึงกลายเป็นชุมชนประตูท่านาง

หากนักท่องเที่ยวมีโอกาสเดินทางมาเยือนเมืองลำพูน ลองแวะไปเที่ยวชมประตูท่านางจามเทวีหรือประตูท่านาง ซึ่งนับได้ว่ามีความสำคัญต่อเมืองลำพูนมาแต่อดีตกาล ที่ครั้งหนึ่งเคยเป็นชุมชนมั่งคั่งเป็นแหล่งการค้าขายที่สำคัญและยังเป็นการย้อนอดีตแห่งความรุ่งเรืองไพบูลย์ของประตูแห่งนี้ที่พี่น้องชาวลำพูนภูมิใจเป็นนัก

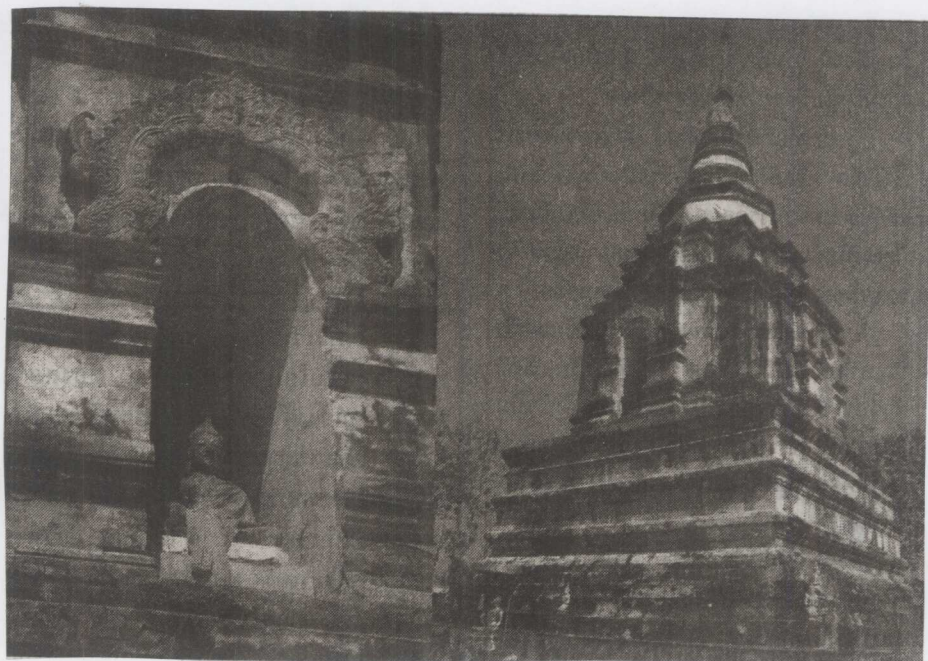

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00149

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	30 ส.ค. 2554	20	7196	5

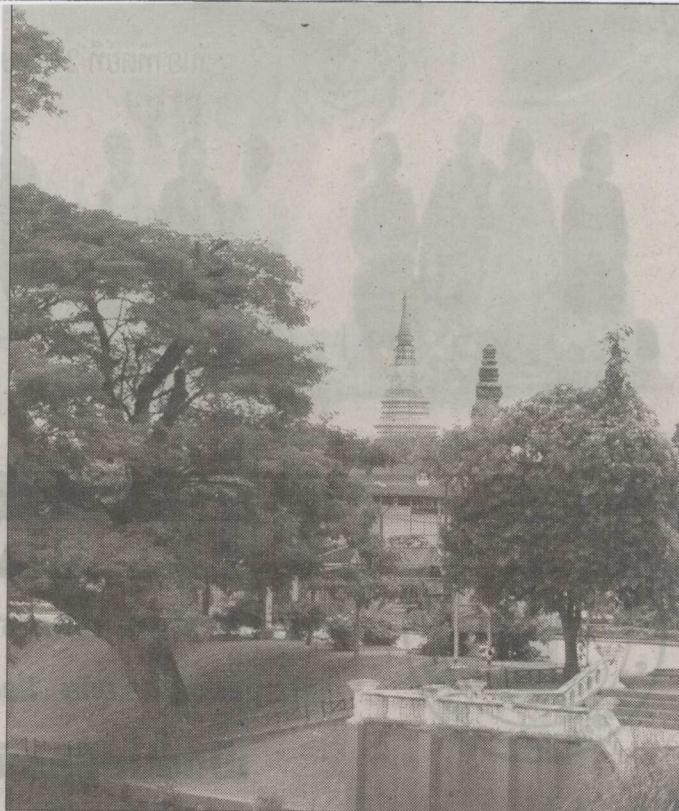

กลุ่มภารกิจจดหมายเหตุและสารนิเทศท้องถิ่น
สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยแม่โจ้

NORTH CLIPPING 2554/ 00149

ชื่อหนังสือพิมพ์	วันที่	ปีที่	ฉบับที่	หน้า
เชียงใหม่นิวส์	3.0 ต.ค. 2554	26	7 196	5

จักรพงษ์ คำบุญเรือง
jakpong@chiangmainews.co.th